

**Prova d'accés a Cicles formatius de grau superior de formació professional,
Ensenyaments d'esports i Ensenyaments d'arts plàstiques i disseny 2010**

**Llengua catalana
Sèrie 1**

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ
I PUNTUACIÓ**

Instruccions

Per cada error d'ortografia, gramàtica o lèxic es descomptaran 0,1 punts, fins a un màxim de 2 punts, en els apartats 1 i 3. Els errors de l'apartat 2 («Expressió escrita») ja es tenen en compte en puntuar la redacció corresponent.

PATÈTIC

Ara tot és patètic. Per poc malament que et quedin uns pantalons, de seguida hi ha algú que diu: «Et queden patètics». Si un sopar va ser mínimament avorrit te l'expliquen dient: «Va ser un sopar patètic». En efecte, fa cosa d'un mes, per explicar que és mentida que un conegut polític no volia ser alcalde, no sé qui va dir: «Ha intentat ser alcalde. 5 És patètic que ara ho negui». El comentarista esportiu explica que el partit de futbol ha acabat amb «un resultat patètic».

De debò totes aquestes coses mereixen el qualificatiu de *patètic*? Ja no hi ha coses ni situacions penoses, ridícules, avorrides, lamentables, fatals, tristes, risibles, grotesques, carrinclones, deplorables, llastimoses o desoladores, ja que a totes aquestes coses o situa- 10 cions se'ls encoloma el qualificatiu de *patètiques*, i avall amb els matisos. Per tant, de tan mal utilitzat, l'adjectiu ha acabat perdent el sentit original i convertint-se en un clixé del qual cal començar a fugir. Els pantalons a què es referia qui els qualificava de patètics, eren realment patètics o més aviat mal fets, mal girbats o ridículs? El sopar, va ser realment patètic o avorrit i prou? Que el polític i els seus neguin que aspiraven a l'alcaldia, 15 és patètic o simplement mentida? I el resultat del partit, va ser realment patètic o el que va passar és que hi va haver molta diferència de gols?

L'ús abusiu de *patètic* va començar fa cosa de cinc o sis anys. Molts guionistes de televisió van descobrir l'adjectiu just aleshores i el van trobar brillant: *patètic* és una paraula sonora, té força, i convenientment utilitzada afegia una pinzellada d'exageració per fer 20 més impactant el text que escrivien. De la televisió es va escampar a la premsa i, com passa sovint, han acabat fent-lo servir per tot i, doncs, matant-lo. Ara no hi ha dia que no el sentis tres o quatre cops. Fins al punt que qualsevol periodista o guionista amb un mínim de bon gust ha de repassar un parell de vegades allò que ha escrit per veure si per inèrcia hi ha deixat caure cap *patètic*, i aleshores treure'l.

25 En aquest llenguatge reduccionista que corre, *patètic* s'ha convertit en l'oposat a *genial*. A més, des de fa encara més anys, tot allò que és mínimament acceptable és *genial*. Si no són patètics, els pantalons són genials. Si no és patètic, el sopar és genial. I el resultat del partit de futbol també: un resultat genial. Al món ja no hi ha coses bones o dolentes: ara tot és o bé *genial* o bé *patètic*. I entre tots dos qualificatius, el desert. Patètic, francament.

Adaptació feta a partir del text de
Quim MONZÓ. *Del tot indefens davant els hostils imperis alienígenes*.
Barcelona: Quaderns Crema, 1998

* Frase o expressió fixa que es repeteix molt sovint.

1. Comprensió i expressió

[3,5 punts]

- 1.1. Resumiu el text i exposeu la idea que vol expressar l'autor sobre l'ús que es fa del llenguatge actualment. El resum ha de tenir entre vuitanta i cent paraules, aproximadament.

[1,5 punts]

Orientativament, un resum correcte podria contenir aquestes idees essencials:

- 1) El qualificatiu *patètic* s'utilitza de manera abusiva i no s'empren adjectius més precisos i adequats.
- 2) Aquest ús es va començar a produir en la televisió, des d'on s'ha estès a la premsa.
- 3) L'adjectiu *genial* s'ha convertit en l'oposat de *patètic*, i també se n'abusa.
- 4) Aquest fet és una mostra de l'empobriment del llenguatge i de la falta de matisos a l'hora de qualificar les coses.

Corregiu l'exercici tenint en compte els criteris següents:

El resum recull tres o quatre de les idees essencials del text d'una manera clara, ordenada i precisa. 1,5 punts

El resum és vàlid perquè recull en general la informació del text, però hi pot haver una certa imprecisió en l'expressió o algun oblit. 1 punt

El resum té mancances a l'hora de recollir les idees expressades en el text (hi apareixen només dues de les idees essencials) o presenta una expressió poc clara i precisa. 0,5 punts

El resum no recull les idees essencials del text o presenta una expressió clarament desordenada i confusa, mancada de precisió. 0 punts

El resum s'ha de valorar globalment: a partir de la proposta de puntuació quantitativa anterior i també amb una visió qualitativa del conjunt, de manera que es poden adjudicar puntuacions intermèdies, com ara 1,25, 0,75 o bé 0,25.

- 1.2. Expliqueu de manera clara què vol dir Quim Monzó en les línies finals del text, especialment quan usa la paraula «desert»: «Ara tot és o bé *genial* o bé *patètic*. I entre tots dos qualificatius, el desert. Patètic, francament».

[1 punt]

Aquesta podria ser una resposta correcta:

Gairebé han desaparegut la varietat i la precisió en el llenguatge, tal com s'observa en l'abús que es fa de dos adjectius com *patètic* i *genial*, entre els quals hi ha una mancança o un buit (un *desert*) d'altres adjectius que serien més adequats.

S'ha de corregir la resposta amb una visió qualitativa i global, a partir dels criteris següents:

Resposta clara i completa	1 punt
Resposta vàlida, però amb alguna imprecisió o manca de claredat	0,75 o 0,5 punts
Resposta deficient, tot i que hi pugui haver algun element vàlid	0,25 punts
Resposta clarament deficient	0 punts

- 1.3. Escriviu, íntegrament, el subjecte de les formes verbals següents, que apareixen subratllades en el text:

[1 punt]

- a) «Ha intentat» (línia 4):

un conegut polític

- b) «va començar» (línia 17):

l'ús abusiu de patètic

- c) «van trobar» (línia 18):

molts guionistes (de televisió)

- d) «ha de repassar» (línia 23):

qualsevol periodista o guionista (amb un mínim de bon gust)

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,25 punts.

2. Expressió escrita

[3 punts]

Redacteu un text d'unes cent paraules a partir d'UNA de les dues propostes següents:

- A. Expliqueu les característiques d'un programa de televisió que considereu «genial» i digueu per què us agrada.
- B. Escriviu un text argumentatiu que exposi de manera clara quina és la vostra opinió sobre la situació dels joves en el món laboral i les possibles dificultats que tenen a l'hora de trobar feina.

- La valoració del text s'efectua sumant la puntuació adjudicada en cadascun dels apartats que s'indiquen a continuació, però també s'ha de fer una valoració qualitativa global, a partir de la qual es podrà arrodonir i modificar a l'alça o a la baixa la puntuació total d'aquesta qüestió.
- Si el text no respon al que es demana (se n'allunya molt clarament i tracta d'un tema diferent), es valorarà amb 0 punts.
- Si el text és molt breu, cada apartat es puntuarà d'una manera proporcional a l'extensió. Si té menys de 50 mots, es valorarà amb 0 punts.

a) Coherència

Selecció i ordenació de la informació correctes	0,5 punts
Algun problema en l'ordenació o en la selecció de la informació	0,25 punts
Text desordenat i confús	0 punts

b) Cohesió (puntuació, concordança, construcció de les frases)

0-2 errors	0,75 punts
3-4 errors	0,5 punts
5-6 errors	0,25 punts
Més de 6 errors	0 punts

c) Correcció (ortografia, morfosintaxi, lèxic)

0-2 errors	1 punt
3-5 errors	0,8 punts
5-7 errors	0,6 punts
7-8 errors	0,4 punts
9-10 errors	0,2 punts
Més de 10 errors	0 punts

d) Variació

El text fa servir recursos sintàctics variats i un lèxic precís i no conté repeticions; s'hi admetrà alguna deficiència lleu.	0,25 punts
El text presenta pocs recursos lèxics i sintàctics, i alguns mots o estructures es repeteixen sovint.	0 punts

e) Registre	
La llengua del text s'ajusta al grau de formalitat i al canal adequats, s'hi admetra algun error lleu.	0,25 punts
El text conté alguns errors greus pel que fa al canal o al grau de formalitat.	0 punts
f) Disposició	
El text respecta els marges, les línies estan disposades correctament i la lletra és ben llegible.	0,25 punts
Hi manca algun dels elements anteriors.	0 punts

3. Reflexió lingüística

[3,5 punts]

3.1. En el text hi ha les expressions subratllades següents; escriviu-ne un sinònim o una expressió equivalent.

[1 punt]

a) «de seguida hi ha algú que diu» (línia 1):

immediatament, tot seguit... o similars

b) «ja que a totes aquestes coses» (línia 9):

perquè, com que, a causa que... o similars

c) «Per tant, de tan mal utilitzat» (línia 10):

per això, de manera que, per aquest motiu... o similars

d) «van descobrir l'adjectiu just aleshores» (línia 18):

(precisament) en aquell moment, llavors... o similars

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,25 punts.

3.2. Expliqueu per què s'accentuen els mots següents:

[1 punt]

a) Patètics:

Perquè és un mot pla acabat en *-cs*, no acabat en vocal, vocal + *s* o *-en/-in*.

b) Diferència:

Perquè és un mot esdrúixol.

c) Mínims:

Perquè és un mot pla acabat en *-ms*, no acabat en vocal, vocal + *s* o *-en/-in*.

d) Té:

Perquè du accent diacrític (distintiu) per a diferenciar-lo del mot *te* ('infusió', pronom).

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,25 punts.

3.3. Digueu quina funció sintàctica (subjecte, complement directe, etc.) fan els sintagmes següents, subratllats en el text, en l'oració en què apareixen.

[0,5 punts]

a) «patètic» (línia 1): **atribut**

b) «el sentit original» (línia 11): **complement directe**

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,25 punts.

- 3.4. Mantenint el mateix lexema, completeu el quadre següent amb les formes adequades dels substantius en singular, dels adjectius en masculí singular i dels verbs en infinitiu.

[1 punt]

<i>Substantiu singular</i>	<i>Adjectiu masculí singular</i>	<i>Verb en infinitiu</i>
tristor, tristesa	trist	entristir
desolació	desolador	desolar
negació	negable, innegable	negar
exageració	exagerat, exagerador	exagerar
origen	original	originar

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,1 punts.
Hi pot haver altres respostes vàlides diferents de les que es recullen en aquest model de correcció. Qualsevol error ortogràfic invalida la resposta.